

Aan:

Gemeentebestuurders Edam-Volendam,

Purmerend & Waterland via

Projectgroep Purmervisie

Postbus 180

1130 AD Volendam

purmervisie@edam-volendam.nl

cc: griffie Gemeenteraad Edam-Volendam

Purmerend & Waterland

Purmerend, 18 september 2023

Betreft: zienswijze ontwerp Strategische gebiedsvisie de Purmer 2035, Projectnummer P04408

Geachte gemeentebestuurders,

Met grote bezorgdheid hebben wij, ondergetekenden, oprichters van de Stichting Behoud het Purmerbos, kennisgenomen van bovengenoemd ontwerp. Tot vandaag hebben meer dan 8.000 personen de petitie 'Behoud het Purmerbos' ondertekend via onze website. Dit zijn inwoners en ondernemers van Purmerend en de regio. Bezoekers en liefhebbers van het Purmerbos. Al deze belanghebbenden maken zich ernstige zorgen. De plannen van de drie gemeenten lijken niet in lijn met hun belang en welzijn en evenmin met het behoud van de natuur en de unieke kenmerkende cultuurhistorische waarden van de Purmer.

De voorgestelde gebiedsvisie maakt de weg vrij om de laatste 'groene long' van de steeds drukkere omgeving geheel te vernietigen. Schaars bos van Natuurnetwerk Nederland dreigt te worden gekapt en essentieel natuur- en recreatiegebied voor meer dan 1,5 miljoen jaarlijkse bezoekers van het Purmerbos kan verdwijnen. Dit alles terwijl elders in de gemeente Purmerend voldoende alternatieve bouwlocaties beschikbaar zijn. In deze zienswijze willen we ons richten op de onderdelen van het ontwerp die een bedreiging vormen voor het Purmerbos en de aangrenzende open weilanden, die van cruciaal belang zijn voor dit bos.

1. Afkadering ontwikkelgebied Oostflank

In de gebiedsvisie wordt de Oostflank omschreven als "het toekomstig woongebied ten noorden en ten zuiden van het Purmerbos". Echter, op pagina 23 wordt het gehele Purmerbos, inclusief de aangrenzende weilanden én het moeras- en stiltegebied aangewezen als locatie voor woningbouw. Dit staat haaks op het oorspronkelijke uitgangspunt zoals vermeld op pagina 8. De inventarisatie die in 2020 werd uitgevoerd, evenals de daaropvolgende praatplaat stellen: *"Purmerend focust op inbreiding en transformatie binnen bestaand stedelijk gebied, in combinatie met de laatste uitbreidingen in oostelijke richting. De laatste uitbreidingen in de Purmer betreffen de ontwikkelingen op het Golfterrein en de Purmer Zuid Zuid"*.

Bovendien was het niet de opdracht van de gemeenteraad van Purmerend, die bij de presentatie van de inventarisatie van de Purmer op 30 juni 2020 helder concludeert dat *"De Purmer, met uitzondering van de plannen voor woningbouw op de Golfbaan en de Purmer Zuid*

Zuid uitdrukkelijk niet gaat dienen als opvang voor toekomstige uitleglocaties voor woningbouw”.

Gemeenteraadsleden zullen verbaasd zijn dat de opstellers van deze gebiedsvisie deze conclusie niet hebben gerespecteerd en besloten hebben om 250 hectare aan natuurvernietiging in te tekenen. Ook is de mogelijkheid dat het hele Purmerbos gekapt kan worden nooit voorgelegd aan de deelnemers van het participatietraject.

Op basis van bovenstaande had het aangewezen ontwikkelgebied voor de Oostflank nooit verder mogen gaan dan het Golfterrein en de Purmer Zuid Zuid. En ook dat is te ruim:

Vanaf het moment dat dit visietraject begon (2020) tot aan 2022, werd specifiek gesproken over alleen het Golfterrein wat betreft de Oostflank. De Purmer Zuid Zuid was een aparte ontwikkeling. Dat was, en is, een terechte scheiding. Het Golfterrein is binnenstedelijk en de Purmer Zuid Zuid is zowel buitenstedelijk als (deels) onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. Het combineren van deze ontwikkelingen maakt het geheel complex en tijdrovend, zo niet onhaalbaar, gezien de vele knelpunten.

Bovendien zijn de opstellers van deze gebiedsvisie buiten hun bevoegdheden gegaan door meer dan 250 hectare van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) aan te duiden als ontwikkelgebied. Het Purmerbos, inclusief het deel van de Purmer Zuid Zuid, maakt deel uit van het NNN, een beschermd natuurgebied bestemd voor natuurontwikkeling. De gemeenten hebben hierover geen zeggenschap; dit valt onder de verantwoordelijkheid van de provincie. Bovendien heeft de provincie de taak om het NNN in 2027 af te ronden met nog eens 4.400 hectare. Het kappen van schaars bos in het NNN voor woningbouw is alleen toegestaan in uitzonderlijke gevallen van groot openbaar belang zonder realistische alternatieven elders. Dat is hier niet het geval.

Niet alleen is het niet te rechtvaardigen dat de drie gemeenten van plan zijn schaars bos in het Natuurnetwerk Nederland te kappen voor woningen, maar ze nemen ook een beslissing die niet aan hen is. Het NNN kan door de gemeenten nooit aangemerkt worden als ontwikkelgebied.

Het aangewezen ontwikkelgebied en de aanduiding Oostflank moeten beperkt worden tot het Golfterrein.

2. Voorbehoud ontwikkeling Oostflank

De gebiedsvisie verwijst naar de Oostflank als een project dat “op de rol staat” en “bestaand beleid” is. Op pagina 22 wordt zelfs gesteld dat de Oostflank “HET toekomstig woongebied ten noorden en zuiden van het Purmerbos IS”. Deze formuleringen zijn misleidend voor de lezer, en de raadsleden die instemmen met de gebiedsvisie. Herhaaldelijk wordt gesuggereerd dat woningbouw op de Oostflank onvermijdelijk is, terwijl er nog geen concrete plannen zijn gepresenteerd, laat staan dat er iets besloten is. Zowel raadsleden als burgers weten veel te weinig over de omvang en de impact die de ontwikkeling van de Oostflank met zich mee kan brengen. Het afzonderlijke planproces voor de Oostflank wordt in de eerste helft van 2024 verwacht. Desondanks lijkt instemming met deze gebiedsvisie door intekening van het gebied al goedkeuring te geven aan de ontwikkeling, wat onaanvaardbaar is. Plannen voor het ontwikkelen van de Oostflank stuiten op veel weerstand vanwege de ongewenste en onnodige (grootschalige) bomenkap in het Purmerbos en de bebouwing van open poldergebieden.

Het vermelden dat de Oostflank een afzonderlijk planproces zal doorlopen is ontoereikend. Een voorbehoud is nodig. We verzoeken u om toe te voegen dat het afzonderlijke planproces kan betekenen dat de gebiedsontwikkeling van de Oostflank deels of geheel kan worden ingetrokken.

3. Natuurwaarden & authenticiteit Purmerbos

De gebiedsvisie lijkt te proberen de waarde van het bos te minimaliseren. Wellicht om het acceptabeler te maken om bomen te kappen? Op pagina 16 vermeldt de gebiedsvisie, zonder adequate onderbouwing, dat het bos op dit moment “*relatief lage natuurwaarden*” heeft. Dit is onjuist. Het Purmerbos is een zeldzaam loofbos op zeelei en heeft er 40 jaar over gedaan om uit te groeien tot een jongvolwassen bos met een unieke en rijke biodiversiteit. Dit type bos is schaars in Nederland en biedt onderdak aan talrijke zangvogels, kleine zoogdieren, amfibieën en insecten waaronder veel soorten die op de rode lijst staan, zoals porseleinhoen, groene specht, wielewaal, grote zilverreiger, hermelijn, wezel, en noordse woelmuis.

We verzoeken u te verwijderen dat het bos ‘relatief lage natuurwaarden’ heeft. Dit is onjuist.

Evenzo is de bewering in de gebiedsvisie dat het bos “*oorspronkelijk niet een authentiek element van de droogmakerij is*” (pagina 15) onterecht. De Cultuurhistorische verkenning droogmakerij de Purmer¹, nota bene uitgevoerd in opdracht van de raad en opgeleverd in december 2019, geeft aan dat productiebossen al sinds de 18^e eeuw deel uitmaken van de Purmer. “*Deze productiebossen zullen de Purmer voor een groot deel hetzelfde aanzien hebben gegeven als het huidige Purmerbos*”(pagina 16).

We verzoeken u aan te passen dat het bos “oorspronkelijk niet een authentiek element van de droogmakerij is”. Dat is het wel.

4. Biodiversiteit

De gebiedsvisie stelt dat “*het uitbreiden van het Purmerbos en het verbinden van nu nog losse bosdelen leidt tot meer biodiversiteit*” (pagina 21). Dit suggereert ten onrechte dat het aanplanten van bomen in weilanden de biodiversiteit vergroot. De realiteit is het tegenovergestelde. De zonering van het Purmerbos in recreatieve zones, zones waar geen honden zijn toegestaan, en een moeras- en stiltegebied, gescheiden door open weilanden en sloten, zorgt juist voor de grote biodiversiteit. De weilanden grenzend aan het Purmerbos moeten open blijven omdat ze van cruciaal belang zijn om die biodiversiteit te behouden. Ze fungeren als belangrijke bufferzones die hun functie verliezen wanneer ze (gedeeltelijk) worden beplant en/of bebouwd. De verscheidenheid in landschappen, biotopen en waterlopen draagt bij aan de grote diversiteit in bomen, struiken en planten en daarmee vogels en andere dieren. Bovendien kan jonge aanplant niet worden beschouwd als ‘uitbreiding van natuur’. Het zogenaamde ‘verbinden’ betekent hier niets anders dan het opofferen van de laatste open en karakteristieke polderkamers van de Purmer.

Het “uitbreiden van het bos en het verbinden van losse bosdelen” leiden juist NIET tot meer biodiversiteit maar tot een afname ervan. Bewering hierover zijn onjuist en moeten worden verwijderd.

¹ [test K kopie 3 dec 19.indd](#)

5. Cultuurhistorische waarde Westerweg

Op pagina 17 van de gebiedsvisie staat *“Binnen de Purmer is sprake van twee lintstructuren, de oosterweg en de Westerweg. Hiervan is de oosterweg als open/agrarisch lint nog het meest gaaf en waardevol en daarmee grotendeels behoudenswaardig”*. Dit insinueert direct dat de Westerweg, het dragende lint van het Purmerbos, niet behoudenswaardig is. Dit is onjuist. Zowel in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (2018)² als in de Cultuurhistorische verkenning (2019) wordt meermaals het belang van het behoud van het traditionele stolpenlint en de cultuurhistorische waarde van de Westerweg benadrukt.

Beweringen of insinuaties over het niet behoudenswaardig zijn van de Westerweg als stolpenlintstructuur zijn onjuist en moeten worden verwijderd.

6. Ontsluiting

Zoals erkend in het amendement van 29 juni 2023³ is de huidige infrastructuur in het gebied van de Oostflank totaal niet toereikend. We willen nogmaals benadrukken dat, mocht het Golfterrein worden ontwikkeld, de Westerweg absoluut ongeschikt is als ontsluiting. Zelfs met de huidige bewoners en verkeersstromen is de smalle Westerweg niet optimaal voor ontsluiting naar de omliggende N-wegen. De raad stelde terecht vast in de Cultuurhistorische verkenning dat *“het bestaande karakter van de Westerweg (een rustige, landelijke polderweg) behouden moet blijven”* en *“alleen kavels die direct aan de Westerweg grenzen direct op de Westerweg ontsloten worden”* (pagina 49).

Het is van essentieel belang dat raadsleden die instemmen met deze gebiedsvisie begrijpen dat hun goedkeuring niet alleen woningbouw betekent maar ook de noodzaak voor extra scholen, winkels, OV-verbindingen en wegen. Deze nieuwe infrastructuur, zal de Purmer wezenlijk aantasten (verwoesten). Het is van groot belang de lezers hiervan op eerlijke wijze op de hoogte te stellen.

De grote implicaties van ontwikkeling in de Oostflank op de infrastructuur, zoals ook aangekaart in het amendement, moeten worden meegenomen in de gebiedsvisie.

Advies: beschermende status Purmer

In de gebiedsvisie staat vermeld dat *“buiten de geplande bedrijvigheid en mengzone in de noordkop van de Purmer en de Oostflank, het landelijk gebied van de Purmer ge vrijwaard blijft van grootschalige stedelijke ontwikkelingen”* (pagina 5). Deze formulering is misleidend. Het lijkt te insinueren dat de ontwikkeling van de Oostflank noodzakelijk is om af te zien van verdere ontwikkelingen en dat de Purmer, na instemming met deze gebiedsvisie, groen zal blijven. Het idee dat de Purmer beschermd zal blijven tegen grootschalige stedelijke ontwikkelingen buiten de geplande ontwikkeling is ongeloofwaardig. Er kan immers geen voorspelling worden gedaan over toekomstige acties en plannen van bestuurders en ontwikkelaars die al grondposities hebben of zullen verwerven in de Purmer. Het zou beter zijn geweest als de gemeenten zich hadden ingezet om deze garantie te bevestigen door de agrarische Purmer te beschermen als Bijzonder Provinciaal Landschap. Wij zijn van mening dat de geplande ontwikkelingen en de daarbij horende infrastructuur juist de weg vrijmaken voor verdere ontwikkelingen. Dit is een gemiste kans voor de gemeenten en een verontrustend vooruitzicht voor alle belanghebbenden.

² [Leidraad Landschap en Cultuurhistorie | Provincie Noord-Holland](#)

³ [Amendement \(waterland.nl\)](#)

Vorig jaar vierden we met trots het 400 jarig bestaan de Purmer. Inmiddels maken de feestvierders zich ernstige zorgen over een wezenlijke aantasting van deze unieke open droogmakerij. Wat is de impact van 12.000 extra bewoners op een gebied waar momenteel ongeveer 600 mensen wonen? De komst van 5.000 huizen, vergelijkbaar met fase 1 van Weidevenne, met minstens 12.000 bewoners en 7.000 auto's zal het kenmerkende open polderlandschap en de natuurwaarde van polder op een ingrijpende manier schaden. Dit is in tegenspraak met de bewering in de gebiedsvisie dat de drie gemeenten de *“landschappelijke en cultuurhistorische waarden te willen bestendigen”* (pagina 5). De omliggende gebieden van de Purmer zijn aangemerkt als Bijzonder Provinciaal Landschap (Zeevang en Waterland) of Natura 2000 gebied (Zeevang, Twiske, Ilperveld, Varkensland, Markermeer).

Om zowel de unieke cultuurhistorische waarden van de Purmer zelf als die van de omgeving te behouden, adviseren wij de gemeenten om zich alsnog in te zetten voor een beschermende status voor de Purmer.

Waarom niet snel binnenstedelijk en kosteneffectief bouwen?

Waarom de gemeenten in deze gebiedsvisie überhaupt overwegen het Purmerbos aan te wijzen als potentieel gebied voor woningbouw is een raadsel. Nut en noodzaak hiervoor ontbreken. De Monitor plancapaciteit⁴ toont aan dat er in Purmerend voldoende binnenstedelijke bouw mogelijkheden zijn om ruimschoots te voldoen aan de woningbouwopgave tot 2050. Dit geldt ook voor de omliggende gemeenten in de regio. Van de indicatieve opgave (7.850, zie Provinciale prognose⁵) werden in 2021 en 2022 al 1.691 gebouwd en sinds 2022 staan er meer dan 4.135 onder contract (woningaantallen 1 januari 2023 & Woningmonitor Purmerend 2022⁶). De resterende woningen kunnen gemakkelijk binnenstedelijk worden gerealiseerd, zonder dat het Purmerbos en de aangrenzende weilanden worden aangetast.

Het is moeilijk te begrijpen dat gemeenten ervoor kiezen om, ondanks verzoeken van de provincie en Rijk in het Masterplan Wonen, het Provinciaal Coalitieakkoord van Noord-Holland en de Nationale Woon- & Bouwagenda, hun beperkte ambtelijke capaciteit en gemeenschaps-geld in te zetten voor een complex traject in NNN met veel knelpunten en een onzekere uitkomst. Dit terwijl elders (zoals op De Koog, waar 3.000-3.500 huizen gerealiseerd kunnen worden) op kortere termijn binnenstedelijk, sneller en kosteneffectiever woningen gebouwd kunnen worden, ook voor de doelgroepen die momenteel het hardst getroffen worden door de woningcrisis. Dit is onaanvaardbaar.

Conclusie

Als belanghebbenden hebben we actief deelgenomen aan het participatietraject in aanloop naar deze gebiedsvisie. De uitkomsten van de enquêtes tonen duidelijk aan dat verreweg het merendeel van de participanten het Purmerbos willen behouden en versterken. De gebiedsvisie lijkt hier geen rekening mee te houden. In plaats van erkenning voor de behoefte aan meer bos en behoud van de groene, gezonde en veilige leefomgeving, ligt hier een gebiedsvisie met een ontwikkeling waarvoor op grote schaal bomen van het Purmerbos gekapt dreigen te worden. Een gebiedsvisie die de deur ook nog eens wagenwijd open laat staan voor alle mogelijke ontwikkelplannen en verdere bomenkap en natuurvernietiging in de toekomst. Het directe

⁴ [Kaart | Monitor plancapaciteit](#)

⁵ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Demografie/Beleidsdocumenten/Bevolkingsprognose_Noord_Holland_2021_2050.pdf

⁶ <https://purmerend.raadsinformatie.nl/document/11753941/1/20220823-1573769-memo-woningmonitor-purmerend-2022>

gevolg hiervan is dat de petitie 'Behoud het Purmerbos inmiddels door ruim 8.000 mensen is ondertekend.

Om te voorkomen dat een dergelijk grootschalig woongebied het unieke karakter van de Purmer en het bos wezenlijk zal veranderen (vernietigen) is het van essentieel belang dat de gebiedsvisie woningbouw in het Purmerbos en de aangrenzende weilanden uitsluit.

Purmerend, 18 september 2023

E.M Hoedemaeker

J.W. Butterman

Y.M. Westra

(beoogd bestuurder Stichting behoud Purmerbos)